

Eesti keele grammatika tabelid

Kuidas tabelleid kasutada	2
Kuidas sõnu käänata	3
Seosed käändsõna vormide vahel	5
Kuidas käänata nimisõna koos omadussõnaga	7
Isikulised asesõnad	8
Omadussõna võrdlus	9
Seosed võrdluse vormide vahel	9
Kuidas sõnu pöörata	11
Seosed tegusõna vormide vahel	16

KUIDAS TABELEID KASUTADA

Eesti keeles on käandsõnad (= sõnad, mida käänatakse), pöördõnad (= sõnad, mida pööratakse) ja muutumatud sõnad.

Käändsõnad on nimisõnad (nt *kass, maja*), omadussõnad (nt *noor, tugev*), arvsõnad (nt *kolm, kolmas*) ja asesõnad (nt *mina, ise, see*). Omadussõnadel on sageli lisaks võrdluse vormid (nt *ilus, ilusam, kõige ilusam*).

Pöördõnad on tegusõnad (nt *armastama, tegema*).

Muutumatud sõnad on määrsõnad (nt *kiiresti, lähedal*), kaassõnad (nt *taga, ilma*), sidesõnad (nt *ja, ehk*) ja hüüdsõnad (nt *aitäh, oh*). Leidub ka omadussõnu ja asesõnu, mida ei käänata (nt *pilves, lugupeetud, kogu*).

Muutumatutel sõnadel on tavaliselt vaid üks vorm. Mõnedel määr- ja kaassõnadel on aga kaks või kolm vormi: *kuhu? kus? kust?* (nt *rikkis, rikki; alla, all, alt*). Määrsõnadel võib olla samuti võrdluse vorme (nt *kaugelt, kaugemalt, kõige kaugemalt; kõvasti, kõvemini, kõige kõvemini*).

Üldjuhul koosnevad sõnade vormid kahest osast: tüvest (= kannab sõna tähendust) ja grammatilisest tunnusest. Tunnused väljendavad näiteks arvu, käänat, aega jne (tabelites on nad märgitud **sinise** kirjaga).

Ühel sõnavormil on sageli mitu tunnust koos, nt *keel+te+ga* (= mitmus + kaasaütlev kääne), *ela+si+me* (= lihtminevik + mitmuse 1. pööre), aga tunnus võib ka väljendamata olla (tabelites on sel juhul märk \emptyset), nt *õpilase* (= ainsus + omastav kääne), *õpi* (= käskiv kõneviis + olevik + ainsuse 2. pööre).

Tabelitest saad ülevaate, kuidas sõnu käänata ja pöörata ning võrdluse vorme moodustada. Lisaks on näidatud sõnade vormide vahelised seosed: millised vormid on põhilised ehk põhivormid ja kuidas nende alusel saab moodustada teisi vorme.

Sõnade kõik põhivormid on sõnastikus antud. Põhivormide seoseid teiste vormidega näitavad tabelites sinised nooled (→).

Vormide moodustamisel on abiks reeglid, mis seovad omavahel vormide tunnuste variante. Reeglites on musta noole (→) ees põhivormi tunnuse variant ja noole taga sellest moodustatud vormi tunnuse variant. Näiteks reeglit **te** → **tel** loe nii: kui põhivormi tunnus on **te**, siis moodustatud vormi tunnus on **tel** (nt *raamatute* → *raamatutel*), reeglit \emptyset → **d** loe nii: kui põhivormil tunnust ei ole, siis moodustatud vormi tunnus on **d** (nt *kooli* → *koolid*).

Sõna vormides on näidatud ka III välde (**märk `**), mis võib mõnikord olla ains erinevus vormide vahel. Näiteks on sõna *k'ool* omastava käände vorm *kooli* (II välde), aga osastava ja lühikese sisseütleva vorm *k'ooli* (III välde).

KUIDAS SÖNU KÄÄNATA

Käändsõna vormide abil saab väljendada selliseid grammatilisi tähendusi nagu **ary** ja **kääne**. Arvul on kaks liiget: ainsus (= üks) ja mitmus (= kaks või rohkem). Käändeid on eesti keeles 14. Neist kolm esimest on abstraktsed ehk grammatilised käanded. Ülejäänud on konkreetsed ehk tähendusega käanded. Sisseütleväl käandel võib ainsuses olla kaks vormi: pikk vorm (nt *klubisse*, *t'eatrisse*) ja lühike vorm (nt *k'innu*, *k'ooli*). Tabelis on lühike sisseütlev esitatud omaette real. Kui lühikese sisseütleva vorm on sõnal olemas, siis on see sõnastikus antud.

Käändsõna vormid (ainsus)

		ainsus				
<i>kääne</i>	<i>küsimused</i>	<i>tunnused</i>	<i>näited</i>			
nimetav	kes? mis?	Ø	n`aaber	tuba	oluline	õnnel`ik
omastav	kelle? mille?	Ø	n`aabri	t`oa	olulise	õnneliku
osastav	keda? mida?	t, Ø, d, tt	n`aabrit (k`uud, v`ett)	tuba	olulist	õnnel`ikku
sisseütlev	kellesse? millesse?	sse	n`aabrisse	t`oasse	olulisse	õnnelikusse
lühike sisseütlev	kuhu?	Ø, de, tte	- (k`eelde, v`ette)	t`uppa	olulisse	õnnel`ikku
seesütlev	kelles? milles? kus?	s	n`aabris	t`oas	olulises	õnnelikus
seestütlev	kellest? millest? kust?	st	n`aabrist	t`oast	olulisest	õnnelikust
alaleütlev	kellele? millele? kuhu?	le	n`aabri	t`oale	olulisele	õnnelikule
alalütlev	kellel? millel? kus?	l	n`aabril	t`oal	olulisel	õnnelikul
alaltütlev	kellelt? millelt? kust?	lt	n`aabril	t`oalt	oluliselt	õnnelikult
saav	kelleks? milleks?	ks	n`aabriks	t`oaks	oluliseks	õnnelikuks
rajav	kelleni? milleni?	ni	n`aabri	t`oani	oluliseni	õnnelikuni
olev	kellena? millena?	na	n`aabri	t`oana	olulisen	õnnelikuna
ilmaütlev	kelle	ta	n`aabri	t`oata	oluliseta	õnnelikuta
kaasaütlev	kellega? millega?	ga	n`aabri	t`oaga	olulisega	õnnelikuga

Käändsõna vormid (mitmus)

		mitmus				
kääne	küsimused	tunnused	näited			
nimetav	kes? mis?	d	n`aabrid	t`oad	olulised	õnnelikud
omastav	kelle? mille?	te, de, e	n`aabrite	tubade	oluliste	õnnelike = õnnel`ikkude
osastav	keda? mida?	id, sid, e/i/u*	n`aabreid	tube = tubasid (j`algu, v`endi)	olulisi	õnnel`ikke = õnnel`ikkusid
sisseütlev	kelle sse ? mille sse ?	tesse, desse, esse	n`aabritesse	tubadesse	olulistesse	õnnelikesse = õnnel`ikkudesse
seesütlev	kelles? milles? kus?	tes, des, es	n`aabrites	tubades	olulistes	õnnelikes = õnnel`ikkudes
seestütlev	kelle st ? mille st ? kust?	test, dest, est	n`aabritest	tubadest	olulistest	õnnelikest = õnnel`ikkudest
alaleütlev	kelle le ? mille le ? kuhu?	tele, dele, ele	n`aabritele	tubadele	olulistele	õnnelikele = õnnel`ikkudele
alalütlev	kelle l ? mille l ? kus?	tél, del, el	n`aabritel	tubadel	olulistel	õnnelikel = õnnel`ikkudel
alaltütlev	kelle lt ? mille lt ? kust?	telt, delt, elt	n`aabritelt	tubadelt	olulistelt	õnnelikelt = õnnel`ikkudelt
saav	kelle ks ? mille ks ?	teke, deks, eks	n`aabriteks	tubadeks	olulisteks	õnnelikeks = õnnel`ikkudeks
rajav	kelle ni ? mille ni ?	teni, deni, eni	n`aabriteni	tubadeni	olulisteni	õnnelikeni = õnnel`ikkudeni
olev	kelle na ? mille na ?	tena, dena, ena	n`aabritena	tubadena	olulistena	õnnelikena = õnnel`ikkudena
ilmaütlev	kelle ta ? mille ta ?	teta, deta, eta	n`aabriteta	tubadeta	olulisteta	õnneliketa = õnnel`ikkudeta
kaasaütlev	kelle ga ? mille ga ?	tega, dega, ega	n`aabritega	tubadega	olulistega	õnnelikega = õnnel`ikkudega

* Mitmuse osastavas on paljudel sõnadel kaks vormi: lühike (tunnus *e/i/u*) ja pikk (tunnus *sid*), nt *tube* = *tubasid*, *j`algu* = *j`algasid*, *v`endi* = *v`endasid*.

SEOSD KÄÄNDSÕNA VORMIDE VAHEL

Käändsõna põhivormid on ainsuse nimetav, omastav, osastav ja lühike sisseütlev ning mitmuse omastav ja osastav. Neist ainsuse ja mitmuse omastav on aluseks teiste vormide moodustamisel.

- **ainsuse omastava** alusel moodustatakse:
 - ainsuse käänded alates pikast sisseütlevast
 - mitmuse nimetav
- **mitmuse omastava** alusel moodustatakse:
 - mitmuse käänded alates sisseütlevast

Sõna põhivormi leiad sõnastikust. Teised vormid moodusta nii: võta vajaliku põhivormi tüvi ja lisa selle vormi tunnus, mida moodustad (tunnused on käändsõna vormide tabelis). Kui selle vormi tunnusel on mitu varianti, siis vali sobiv variant põhivormi tunnuse järgi (nt *n`aabrite* → *n`aabrites*, *tubade* → *tubades*, *õnnelike* → *õnnelikes*).

Ainsuse omastava alusel moodustatakse:

ainsuse omastav	<i>reeglid</i>				
	→	mitmuse nimetav			
m`õtte soolase venna t`oa	∅ → d	m`õtted	soolased	vennad	t`oad
	→	ainsuse käänded			
	∅ → sse, s, st, le, l, lt, ks, ni, na, ta, ga	m`õttesse	soolasesse	vennasse	t`oasse
		m`õttes	soolases	vennas	t`oas
		m`õttest	soolasest	vennast	t`oast
		m`õttele	soolasele	vennale	t`oale
		m`õttel	soolasel	vennal	t`oal
		m`õttelt	soolase l t	vennalt	t`oalt
		m`õtteks	soolaseks	vennaks	t`oaks
		m`õtteni	soolase n i	vennani	t`oani
		m`õttena	soolase n a	vennana	t`oana
		m`õtteta	soolase t a	vennata	t`oata
		m`õttega	soolase g a	vennaga	t`oaga

Mitmuse omastava alusel moodustatakse:

mitmuse omastav	reeglid	mitmuse käänded				
mõtete soolaste v`endade kõnede õnnelike	te → tesse, tes, test, tele, tel, telt, teks, teni, tena, teta, tega de → desse, des, dest, dele, del, delt, deks, deni, dena, deta, dega e → esse, es, est, ele, el, elt, eks, eni, ena, eta, ega	mõtettesse	soolastesse	v`endadesse	kõnedesse	õnnelikesse
		mõtetes	soolastes	v`endades	kõnedes	õnnelikes
		mõtetest	soolastest	v`endadest	kõnedest	õnnelikest
		mõtetele	soolastele	v`endadele	kõnedele	õnnelikele
		mõtetel	soolastel	v`endadel	kõnedel	õnnelikel
		mõtetelt	soolastelt	v`endadelt	kõnedelt	õnnelikelt
		mõteteks	soolasteks	v`endadeks	kõnedeks	õnnelikeks
		mõteteni	soolasteni	v`endadeni	kõnedeni	õnnelikeni
		mõtetena	soolastena	v`endadena	kõnedena	õnnelikena
		mõteteta	soolasteta	v`endadeta	kõnedeta	õnneliketa
		mõtetega	soolastega	v`endadega	kõnedega	õnnelikega

Kuidas moodustada lühikest mitmuse osastavat

Lühike mitmuse osastav on tavaliselt sõnadel, mille ainsuse osastavas tunnus puudub (Ø). Mitmuse osastava tunnuse variant (*e/i/u*) on seotud ainsuse osastava vormi viimase häälikuga (a, e, i, u). Kui vorm lõpeb *a*-ga, siis on oluline ka esimeses silbis olev häälik. Lühikese mitmuse osastava vormi moodustamiseks asenda ainsuse osastava viimane häälik mitmuse osastava tunnusega (nt *l`eh*te → *l`eh*ti).

ainsuse osastav	→	lühike mitmuse osastav
	reeglid	
t`oitu, õnnel`ikku	u → e	t`oite, õnnel`ikke
k`ooli, seminari, kivi	i → e	k`oole, seminare, kive
s`orme, l`ehte, j`älge	e → i	s`õrmi, l`ehti, j`älgi
j`alga, sõna, l`inna, l`eiba v`enda, k`uuma, püha, osa, k`oera muna, tuba	a → u (kui 1. silbis a, õ, i, ei, äi)* a → i (kui 1. silbis e, o, u, ä, õ, ü)* a → e (kui 1. lühikeses silbis u)	j`algu, sõnu, l`innu, l`eibu, v`endi, k`uumi, pühi, osi, k`oeri mune, tube

* *a*-hääliku reeglitel on ka erandeid: *p`ikki*, *s`ilmi*, *k`ingi*; *n`elju*, *v`älju*, *k`urje*, *`orje*, *t`ühje*.

KUIDAS KÄÄNATA NIMISÕNA KOOS OMADUSSÕNAGA

Kui käänad nimisõna koos omadussõnaga, siis omadussõna on viimases neljas käändes omastava vormis.

	ainsus		mitmus	
<i>kääne</i>	<i>näited</i>		<i>näited</i>	
nimetav	tubli õpilane	puhas käsi	tublid õpilased	p`uhtad k`äed
omastav	tubli õpilase	p`uhta k`äe	tublide õpilaste	puhaste käte
osastav	tublit õpilast	puhast k`ätt	tublisid õpilasi	p`uhtaid käsi
sisseütlev	tublisse õpilasesse	p`uhtasse k`äesse	tublidesse õpilastesse	puhastesse kätesse
lühike sisseütlev	tublisse õpilasse	p`uhtasse k`ätte		
seesütlev	tublis õpilases	p`uhtas k`äes	tubli des õpilastes	puhastes kätes
seestütlev	tublist õpilasest	p`uhtast k`äest	tubli dest õpilastest	puhastest kätest
alaleütlev	tubli le õpilasele	p`uhtale k`äele	tubli de le õpilastele	puhastele kätele
alalütlev	tubli l õpilasel	p`uhtal k`äel	tubli del õpilastel	puhastel kätel
alaltütlev	tubli lt õpilaselt	p`uhtalt k`äelt	tubli delt õpilastelt	puhastelt käelt
saav	tubli ks õpilaseks	p`uhtaks k`äeks	tubli de ks õpilasteks	puhasteks käteks
rajav	tubli õpilase ni	p`uhta k`äeni	tubli de õpilaste ni	puhaste käteni
olev	tubli õpilase na	p`uhta k`äena	tubli de õpilaste na	puhaste kätena
ilmaütlev	tubli õpilase ta	p`uhta k`äeta	tubli de õpilaste ta	puhaste käteta
kaasaütlev	tubli õpilase ga	p`uhta k`äega	tubli de õpilaste ga	puhaste kättega

ISIKULISED ASESÕNAD

Eesti keeles on isikulistel asesõnadel pikk ja lühike vorm. Lühikest vormi kasutatakse siis, kui tegijat ei soovita eriti esile tõsta. Kõigis käänetes kahte vormi ei ole.

	ainsus						mitmus					
<i>kääne</i>	1. isik		2. isik		3. isik		1. isik		2. isik		3. isik	
nimetav	mina	ma	sina	sa	tema	ta	meie	me	teie	te	nemad	nad
omastav	minu	mu	sinu	su	tema	ta	meie	me	teie	te	nende	
osastav	m`ind		s`ind		teda		m`eid		t`eid		n`eid	
sisseütlev	minusse		sinusse		temasse		m`eisse		t`eisse		nendesse n`eisse	
seesütlev	minus		sinus		temas		m`eis		t`eis		nendes n`eis	
seestütlev	minust		sinust		temast		m`eist		t`eist		nendest n`eist	
alaleütlev	minule	m`ulle	sinule	s`ulle	temale	t`alle	m`eile		t`eile		nendele n`eile	
alalütlev	minul	mul	sinul	sul	temal	tal	m`eil		t`eil		nendel n`eil	
alaltütlev	minult	m`ult	sinult	s`ult	temalt	t`alt	m`eilt		t`eilt		nendelt n`eilt	
saav	minuks		sinuks		temaks		meieks		teieks		nendeks	
rajav	minuni		sinuni		temani		meieni		teieni		nendeni	
olev	minuna		sinuna		temana		meiena		teiena		nendena	
ilmaütlev	minuta		sinuta		temata		meieta		teieta		nendeta	
kaasaütlev	minuga		sinuga		temaga		meiega		teiega		nendega	

OMADUSSÕNA VÕRDLUS

Eesti keeles on võrdlusel kolm astet:

- algvõrre (väljendab omadust selle määra näitamata)
- keskvõrre (näitab, et omadus esineb suuremal määral)
- ülivõrre (näitab kõige suuremat omaduse määra)

Ülivõrdel on kaks kuju: pikk (nt *kõige ilusam*) ja lühike (nt *ilusaim*). Lühikest ülivõrret ei saa moodustada kõigist omadussõnadest. Kui sõnal on nii pikk kui ka lühike ülivõrre, siis on nad sõnastikus antud võrdusmärgiga (nt *kõige ilusam = ilusaim*).

	<i>tunnused</i>	<i>näited</i>		
algvõrre	∅	ilus	vana	õnnel'ik
keskvõrre	m	ilusam	vanem	õnnelikum
pikk ülivõrre	kõige + keskvõrre	kõige ilusam	kõige vanem	kõige õnnelikum
lühike ülivõrre	im, em	ilusaim	vanim	õnnelikem

SEOSD VÕRDLUSE VORMIDE VAHEL

Võrdluse põhivorm on algvõrde ainsuse omastav.

- **ainsuse omastava** alusel moodustatakse:
 - keskvõrre
 - lühike ülivõrre

Põhivormi leiad sõnastikust, teised vormid moodusta nii: võta ainsuse omastava tüvi ja lisa sellele keskvõrde või lühikese ülivõrde tunnused. Pika ülivõrde moodustamiseks võta keskvõrde vorm ja lisa selle ette sõna *kõige*. Mõnel sõnal on kesk- ja ülivõrdes hoopis teine tüvi, nt *h'ea* – *parem*, *parim*, *pisike* – *pisem*, *pisim*.

Algvõrde ainsuse omastava alusel moodustatakse:

ainsuse omastav	reeglid	keskvõrre	reegel	pikk ülivõrre
ilusa, k`õrge, suure vana, paksu õnneliku, hapu	∅ → m	ilusam, k`õrgem, suurem vanem, paksem* õnnelikum, hapum	kõige + keskvõrre	kõige ilusam, kõige k`õrgem, kõige suurem kõige vanem, kõige paksem kõige õnnelikum, kõige hapum
	∅ → im	ilusaim, k`õrgeim suurim, vanim õnnelikem		
	∅ → em**			

* Mõnel sõnal võib omastava vormi lõpus olev häälik *a* või *u* keskvõrdes muutuda *e*-ks, nt *vana+∅* – *vane+m*, *paks+∅* – *paks+m*.

** Reegel kehtib ainult *ik*-lõpuliste sõnade puhul.

Kuidas moodustada lühikest ülivõrret

Lühikest ülivõrret ei saa moodustada kõigist sõnadest ja moodustamise viis on sõnadel erinev. Kas ja kuidas lühikest ülivõrret moodustada, sõltub mitmuse osastava käände tunnusest:

- kui mitmuse osastavas on ainult *sid*-tunnusega vorm (nt *hapusid*), siis lühikest ülivõrret ei ole
- kui mitmuse osastava tunnus on *id* (nt *k`õrgeid*), siis liitub lühikese ülivõrde tunnus *im* ainsuse omastava tüvele (∅ + *im*)
- kui mitmuse osastava tunnus on *e/i/u* (nt *vanu*, *õnnel`ikke*), siis asendab ülivõrde tunnus *im/em* ainsuse omastava lõpus oleva hääliku (∅ – *im/em*)

mitmuse osastav		ainsuse omastav → lühike ülivõrre	
tunnused	näited	reeglid	
<i>sid</i>	<i>hapusid</i>	–	–
<i>id</i>	<i>ilusaid</i> , <i>k`õrgeid</i>	∅ + <i>im</i>	<i>ilusa</i> → <i>ilusaim</i> , <i>k`õrge</i> → <i>k`õrgeim</i>
<i>e/i/u</i>	<i>p`ikki</i> , <i>vanu</i>	∅ – <i>im</i>	<i>pika</i> → <i>pikim</i> , <i>vana</i> → <i>vanim</i>
<i>ikke</i>	<i>õnnel`ikke</i>	∅ – <i>em</i>	<i>õnneliku</i> → <i>õnnelikem</i>

KUIDAS SÖNU PÖÖRATA

Pöörd sõna vormide abil saab väljendada järgmisi grammatilisi tähendusi:

- **isik** ehk **pööre** (väljendab tegijat) ja **arv** (= ainsus ja mitmus):
 - ainsuse 1. pööre (= ma), 2. pööre (= sa), 3. pööre (= ta)
 - mitmuse 1. pööre (= me), 2. pööre (= te), 3. pööre (= nad)
- **tegumood**:
 - isikuline (tegija on väljendatud)
 - umbisikuline (tegija jääb väljendamata)
- **kõneviis**:
 - kindel (väljendab seda, et kõneleja on milleski kindel / miski on reaalne)
 - tingiv (väljendab tegevust, mis toimub ainult teatud tingimusel)
 - kaudne (näitab, et info pärineb kelleltki kolmandalt, kõneleja ainult annab seda edasi)
 - käskiv (väljendab käsku, luba või keeldu)
- **aeg**:
 - olevik (näitab, et tegevus toimub rääkimise või kirjutamise hetkel või hakkab toimuma tulevikus)
 - minevik (näitab, et tegevus toimus enne sellest tegevusest rääkimist)

Kindlas kõneviisis on kolm liiki minevikku:

 - lihtminevik (näitab, et tegevus toimus enne rääkimise hetke, tegevus võib jätkuda või olla lõppenud)
 - täisminevik (näitab, et tegevus on rääkimise hetkeks juba lõppenud)

- enneminevik (näitab, et tegevus oli lõppenud mingiks minevikus olnud momendiks)

- **kõnelaad**:
 - jaatav (näitab, et tegevus toimub)
 - eitav (näitab, et tegevus ei toimu)

Pöörd sõnal on ka üldisema grammatilise tähendusega vormid:

- **tegevusnimed** (väljendavad tegevust üldiselt, kasutatakse tavaliselt koos teiste verbidega):
 - *ma*-tegevusnimi ja selle vormid: *mas-*, *mast-*, *maks-* ja *mata*-vorm (nt *h'akkan`õppima*, *k'ain ujumas*, *tulin söömast*, *j`ätsin tegemata*)
 - *da*-tegevusnimi (nt *tahab magada*)
 - *des*-vorm (nt *ütles n`aerdes*)
- **kesksõnad** (= pöörd sõna ja käändsõna tunnustega vormid):
 - *v*-kesksõna (nt *t`õötav masin*), käändub nagu omadussõna
 - *tav*-kesksõna (nt *s`öödav t`aim*), käändub nagu omadussõna
 - *nud*-kesksõna (nt *puhanud*), kasutatakse kas mitmest sõnast koosnevates tegusõna vormides (nt *oleks puhanud*) või nagu omadussõnu (nt *puhanud lapsed*)
 - *tud*-kesksõna (nt *m`üüdüd*), kasutatakse kas mitmest sõnast koosnevates tegusõna vormides (nt *on m`üüdüd*) või nagu omadussõnu (nt *m`üüdüd auto*)

Tegusõna vormid

Tegevusnimed

	<i>tunnused</i>	<i>näited</i>		
ma-tegevusnimi	ma	lubama	h`akkama	k`äima
seesütlev	mas	lubamas	h`akkamas	k`äimas
seestütlev	mast	lubamast	h`akkamast	k`äimast
saav	maks	lubamaks	h`akkamaks	k`äimaks
ilmaütlev	mata	lubamata	h`akkamata	käimata
da-tegevusnimi	da, ta, a	lubada	hakata	k`äia
des-vorm	des, tes, es	lubades	hakates	k`äies

Kesksõnad

		olevik			minevik
	<i>tunnused</i>	<i>näited</i>			<i>näited</i>
isikuline	v, ev	lubav	k`äiv	l`aulev	
umbisikuline	tav, dav	lubatav	k`äidav	l`auldav	
isikuline	nud				lubanud käinud l`aulnud
umbisikuline	tud, dud				lubatud k`äidud l`auldud

Kindel kõneviis

		olevik				lihtminevik			
		<i>tunnused</i>	<i>näited</i>			<i>tunnused</i>	<i>näited</i>		
jaatav	(ma)	n	luban	laulan	tulen	sin, in	lubasin	l'aulsin	tulin
	(sa)	d	lubad	laulad	tuled	sid, id	lubasid	l'aulsid	tulid
	(ta)	b	lubab	laulab	tuleb	s, is, i	lubas	l'aulis	tuli
	(me)	me	lubame	laulame	tuleme	sime, ime	lubasime	l'aulsime	tulime
	(te)	te	lubate	laulate	tulete	site, ite	lubasite	l'aulsite	tulite
	(nad)	vad	lubavad	laulavad	tulevad	sid, id	lubasid	l'aulsid	tulid
eitav	(ma .. nad)	ei + Ø	ei luba	ei laula	ei tule	ei + nud	ei lubanud	ei l'aulnud	ei tulnud
jaatav	umbisikuline	takse, dakse, akse	lubatakse	l'auldakse	tullakse	ti, di	lubati	l'auldi	t'uldi
eitav		ei + ta, da	ei lubata	ei l'aulda	ei t'ulda	ei + tud, dud	ei lubatud	ei l'auldud	ei t'uldud

Kindel kõneviis (jätkub)

		täisminevik			enneminevik		
		<i>tunnused</i>	<i>näited</i>		<i>tunnused</i>	<i>näited</i>	
jaatav	(ma)	olen + nud	olen	lubanud, l'aulnud, tulnud	olin + nud	olin	lubanud, l'aulnud, tulnud
	(sa)	oled + nud	oled	lubanud, l'aulnud, tulnud	olid + nud	olid	lubanud, l'aulnud, tulnud
	(ta)	on + nud	on	lubanud, l'aulnud, tulnud	oli + nud	oli	lubanud, l'aulnud, tulnud
	(me)	oleme + nud	oleme	lubanud, l'aulnud, tulnud	olime + nud	olime	lubanud, l'aulnud, tulnud
	(te)	olete + nud	olete	lubanud, l'aulnud, tulnud	olite + nud	olite	lubanud, l'aulnud, tulnud
	(nad)	on + nud	on	lubanud, l'aulnud, tulnud	olid + nud	olid	lubanud, l'aulnud, tulnud
eitav	(ma .. nad)	ei ole + nud	ei ole	lubanud, l'aulnud, tulnud	ei olnud + nud	ei olnud	lubanud, l'aulnud, tulnud
jaatav	umbisikuline	on + tud, dud	on	lubatud, l'auldud, t'uldud	oli + tud, dud	oli	lubatud, l'auldud, t'uldud
eitav		ei ole + tud, dud	ei ole	lubatud, l'auldud, t'uldud	ei olnud + tud, dud	ei olnud	lubatud, l'auldud, t'uldud

Tingiv kõneviis

		olevik				minevik			
		<i>tunnused</i>	<i>näited</i>			<i>tunnused</i>	<i>näited</i>		
jaatav	(ma)	ks(in)*	lubaks(in)	laulaks(in)	tuleks(in)	oleks(in) + nud	oleks(in)	lubanud, l`aulnud, tulnud	
	(sa)	ks(id)	lubaks(id)	laulaks(id)	tuleks(id)	oleks(id) + nud	oleks(id)	lubanud, l`aulnud, tulnud	
	(ta)	ks	lubaks	laulaks	tuleks	oleks + nud	oleks	lubanud, l`aulnud, tulnud	
	(me)	ks(ime)	lubaks(ime)	laulaks(ime)	tuleks(ime)	oleks(ime) + nud	oleks(ime)	lubanud, l`aulnud, tulnud	
	(te)	ks(ite)	lubaks(ite)	laulaks(ite)	tuleks(ite)	oleks(ite) + nud	oleks(ite)	lubanud, l`aulnud, tulnud	
	(nad)	ks(id)	lubaks(id)	laulaks(id)	tuleks(id)	oleks(id) + nud	oleks(id)	lubanud, l`aulnud, tulnud	
eitav	(ma .. nad)	ei + ks	ei lubaks	ei laulaks	ei tuleks	ei oleks + nud	ei oleks	lubanud, l`aulnud, tulnud	
jaatav	umbisikuline**	taks, daks	lubataks	l`auldaks	t`uldaks	oleks + tud, dud	oleks	lubatud, l`auldud, t`uldud	
eitav		ei + taks, daks	ei lubataks	ei l`auldaks	ei t`uldaks	ei oleks + tud, dud	ei oleks	lubatud, l`auldud, t`uldud	

* Pöördelõpud (sulgudes) võivad ära jääda, kui tegija on lausest arusaadav.

** Umbisikulises tegumoes vorme kasutatakse harva.

Kaudne kõneviis

		olevik				minevik			
		<i>tunnused</i>	<i>näited</i>			<i>tunnused</i>	<i>näited</i>		
jaatav	(ma .. nad)	vat	lubavat	l`aulvat	tulevat	olevat + nud	olevat	lubanud, l`aulnud, tulnud	
eitav		ei + vat	ei lubavat	ei l`aulvat	ei tulevat	ei olevat + nud	ei olevat	lubanud, l`aulnud, tulnud	
jaatav	umbisikuline*	tavat, davat	lubatavat	l`auldavat	t`uldavat	olevat + tud, dud	olevat	lubatud, l`auldud, t`uldud	
eitav		ei + tavat, davat	ei lubatavat	ei l`auldavat	ei t`uldavat	ei olevat + tud, dud	ei olevat	lubatud, l`auldud, t`uldud	

* Umbisikulises tegumoes vorme kasutatakse harva.

Käskiv kõneviis

		olevik				
		<i>tunnused</i>	<i>näited</i>			
jaatav	(ma)	–	–			
	(sa)	∅	luba	h`akka	laula	tule
	(ta)	gu, ku	lubagu	hakaku	l`aulgu	tulgu
	(me)	gem, kem	lubagem	hakakem	l`aulgem	tulgem
	(te)	ge, ke	lubage	hakake	l`aulge	tulge
	(nad)	gu, ku	lubagu	hakaku	l`aulgu	tulgu
eitav	(ma)	–	–			
	(sa)	ära + ∅	ära luba	ära h`akka	ära laula	ära tule
	(ta)	ärgu + gu, ku	ärgu lubagu	ärgu hakaku	ärgu l`aulgu	ärgu tulgu
	(me)	ärgem + gem, kem	ärgem lubagem	ärgem hakakem	ärgem l`aulgem	ärgem tulgem
	(te)	ärke + ge, ke	ärke lubage	ärke hakake	ärke l`aulge	ärke tulge
	(nad)	ärgu + gu, ku	ärgu lubagu	ärgu hakaku	ärgu l`aulgu	ärgu tulgu
jaatav	umbisikuline*	tagu, dagu	lubatagu	hakatagu	l`auldagu	t`uldagu
eitav		ärgu + tagu, dagu	ärgu lubatagu	ärgu hakatagu	ärgu l`auldagu	ärgu t`uldagu

* Umbisikulises tegumoes vorme kasutatakse harva.

SEOSSED TEGUSÕNA VORMIDE VAHEL

Tegusõna põhivormid on *ma*-tegevusnimi (nt *elama*), *da*-tegevusnimi (nt *elada*), kindla kõneviisi oleviku 3. pöörde vorm (nt *elab*) ja *tud*-kesksõna (nt *elatud*). Nad kõik on aluseks teiste vormide moodustamisel.

- **ma-tegevusnime** alusel moodustatakse:
 - lihtmineviku jaatavad vormid
 - kaudse kõneviisi oleviku vorm
 - *v*-kesksõna
 - *ma*-tegevusnime vormid
- **da-tegevusnime** alusel moodustatakse:
 - *nud*-kesksõna
 - käskiva kõneviisi vormid (v.a ainsuse 2. pööre)
 - *des*-vorm
- **kindla kõneviisi oleviku ainsuse 3. pöörde** alusel moodustatakse:
 - kindla kõneviisi oleviku muud vormid
 - tingiva kõneviisi oleviku vormid
 - käskiva kõneviisi ainsuse 2. pööre
- **tud-kesksõna** alusel moodustatakse:
 - umbisikulise tegumoe vormid kõigis kõneviisides

Sõna põhivormi leiad sõnastikust. Teised vormid moodusta nii: võta vajaliku põhivormi tüvi ja lisa selle vormi tunnus, mida moodustad (tunnused on tegusõna vormide tabelites). Iga põhivormi jaoks on tabel, kus on näidatud need vormid, mida saab selle põhivormi alusel moodustada. Kui selle vormi tunnusel on mitu varianti, siis vali sobiv variant põhivormi tunnuse järgi (nt *lugeda* → *lugege*, *hakata* → *hakake*, *s'aata* → *s'aatke*).

ma-tegevusnime alusel moodustatakse:

ma-tegevusnimi	reeglid	
lugema h`akkama s`aatma tulema	ma → sin/in*	lihtmineviku jaatavad vormid
	sin → sid, s/is**, sime, site, sid	(ma) lugesin h`akkasin s`aatsin tulin
	in → id, i, ime, ite, id	(sa) lugesid h`akkasid s`aatsid tulid
		(ta) luges h`akkas s`aatis tuli
		(me) lugesime h`akkasime s`aatsime tulime
		(te) lugesite h`akkasite s`aatsite tulite
		(nad) lugesid h`akkasid s`aatsid tulid
	ma → vat	kaudne kõneviis
		(ma .. nad) lugevat h`akkavat s`aatvat tulevat
	ma → v/ev***	v-kesksõna
		lugev h`akkav s`atev tulev
		mas-, mast-, maks-, mata-vormid
		lugemas h`akkamas s`aatmas tulemas
		lugemast h`akkamast s`aatmast tulemast
		lugemaks h`akkamaks s`aatmaks tulemaks
		lugemata h`akkamata s`aatmata tulemata

* Mõnel sõnal on *ma*-tegevusnime ja lihtmineviku vormi tüved erinevad, nt *tule+ma – tul+in*, *s`öö+ma – s`õ+in*.

** *s/is* valik sõltub tunnusele eelnevast häälikust, nt *s`aatis*, *s`eisis*, aga *k`äis*, *elas*.

*** *v/ev* valik sõltub tunnusele eelnevast häälikust, nt *s`atev*, *l`aulev*, aga *`õppiv*, *elav*.

da-tegevusnime alusel moodustatakse:

<i>da</i> -tegevusnimi	reegliid	
	→	nud-kesksõna
luge <i>da</i> hakata s`aata k`äia	<i>da / ta / a</i> → nud*	lugenud hakanud s`aatnud käinud
	→	käsikiv kõneviis, v.a ainsuse 2. pööre (sa)
	<i>da</i> → gu, gem, ge <i>ta</i> → ku, kem, ke <i>a</i> → ku/gu** <i>ku</i> → kem, ke <i>gu</i> → gem, ge	(ta) lugegu hakaku s`aatku käigu (me) lugegem hakakem s`aatkem käigem (te) lugege hakake s`aatke käige (nad) lugegu hakaku s`aatku käigu
	→	des-vorm
	<i>da</i> → des <i>ta</i> → tes <i>a</i> → es	luge <i>des</i> hakates s`aates k`äies

* Mõnel sõnal on *da*-tegevusnime ja *nud*-kesksõna tüved erinevad, nt *t`ull+a - tul+nud*, *s`üü+a - söö+nud*.

** *ku/gu* valik sõltub tunnusele eelnevast häälikust, nt *v`õtku*, *`andku*, aga *viigu*, *tulgu*.

Kindla kõneviisi ainsuse oleviku 3. pöörde alusel moodustatakse:

kindla kõneviisi oleviku ainsuse 3. pööre	<i>reeglid</i>			
l'oe b h`akka b saada b	b → n, d, me, te, vad		kindla kõneviisi oleviku muud vormid	
		(ma) l'oen	h`akkan	saadan
		(sa) l'oed	h`akkad	saadad
		(me) l'oeme	h`akkame	saadame
		(te) l'oete	h`akkate	saadate
		(nad) l'oevad	h`akkavad	saadavad
		(ma .. nad) ei l'oe	ei h`akka	ei saada
			tingiva kõneviisi olevik	
	b → ksin, ksid, ks, ksime, ksite, ksid	(ma) l'oeksin	h`akkaksin	saadaksin
		(sa) l'oeksid	h`akkaksid	saadaksid
		(ta) l'oeks	h`akkaks	saadaks
		(me) l'oeksime	h`akkaksime	saadaksime
		(te) l'oeksite	h`akkaksite	saadaksite
		(nad) l'oeksid	h`akkaksid	saadaksid
		(ma .. nad) ei l'oeks	ei h`akkaks	ei saadaks
			käskiva kõneviisi ainsuse 2. pööre	
	b → ∅	(sa) l'oe	h`akka	saada
		(sa) ära l'oe	ära h`akka	ära saada

tud-kesksõna alusel moodustatakse:

<i>tud</i> -kesksõna	reeglid	umbisikuline tegumood kõigis kõneviisides			
l`oetud hakatud saadetud k`äidud	<i>tud</i> → takse, ti, ta, tav, taks*, tagu*, tavat* <i>dud</i> → dakse/akse**, di, da, dav, daks*, dagu*, davat*	l`oetakse	hakatakse	saadetakse	käiakse
		l`oeti	hakati	saadeti	k`äidi
		(ei) l`oeta	hakata	saadeta	k`äida
		l`oetav	hakatav	saadetav	k`äidav
		l`oetaks	hakataks	saadetaks	k`äidaks
		l`oetagu	hakatagu	saadetagu	k`äidagu
		l`oetavat	hakatavat	saadetavat	k`äidavat

* Vorme kasutatakse harva.

** Tunnust *akse* kasutatakse ainult teatud tüüpi verbides, nt *m`üü+dud* – *müü+akse*, *t`ul+dud* – *tull+akse*.